

STADSREVISIONEN
www.stockholm.se/revision

Februari 2010
DNR 301-19/2010

Revisionsplan

REVISIONSPLAN 2010

FASTSTÄLLD DEN 25 FEBRUARI 2010 AV REVISORSGRUPP I

Den kommunala revisionen är fullmäktiges kontrollinstrument för att granska den verksamhet som bedrivs i nämnder och bolagsstyrelser. Stadsrevisionen i Stockholm granskar nämnders och styrelsers ansvarstagande för att genomföra verksamheten enligt fullmäktiges uppdrag. Stadsrevisionen omfattar både de förtroendevalda revisorerna och revisionskontoret.

I ”årsrapporter” för nämnder och ”granskningspromemorior” för styrelser sammanfattar Stadsrevisionen det gångna årets synpunkter på verksamheten. Särskilda granskningar som sker under året publiceras löpande.

Publikationerna finns på Stadsrevisionens hemsida. De kan också beställas från revisionskontoret.

STADSREVISIONEN

Revisionskontoret

www.stockholm.se/revision

Besöksadress: Hantverkargatan 3 A, 1 tr

Postadress: 105 35 Stockholm

Telefon: 08-508 29 000

Fax: 08-508 29 399

INNEHÅLL

Sid

I	Stadsrevisionen i Stockholm	I
	Inledning	1
	Revisionens organisation	1
	Revisionens uppdrag.....	2
	Revisionsberättelser och granskningsrapporter.....	2
	Revisionens arbetsätt.....	2
2	Utgångspunkter för stadsrevisionens granskning	3
	Nämndgranskning.....	3
	Bolagsgranskning.....	4
	Större projekt.....	4
3	Nämndgranskning 2010	4
	Styrning och uppföljning.....	5
	Förtroendekänsliga områden.....	5
	Delegation av beslutanderätt.....	5
	Offentlighetsprincipen	5
	Avtalsuppföljning inom missbruksvård	6
	Avgifter inom förskolan	6
	Arvoden till kontaktpersoner/familjehem.....	6
	Taxor m.m.	6
4	Större projekt år 2010	7
	Samverkan mellan grundskola och socialtjänst.....	7
	Stadens gemensamma kösystem för förskolan.....	7
	Stöd till anhörigvårdare.....	7
	Aktiv avtalsuppföljning inom äldreomsorgen	8
	Ekonomiskt bistånd – långvarigt arbetslösa.....	8
	Vård och omsorg av äldre med sammansatta vårdbehov	8
	Idrottsnämndens stöd till barn- och ungdomsverksamheten.....	9
	Fastighetsnämndens underhåll i egna anläggningar och fastigheter	9
	Hållbar energianvändning.....	9
	Nämndernas internkontroll av ekonomi- och lönehantering	10
	Nämndernas serviceskyldighet enligt förvaltningslagen.....	10
	Rehabiliteringsprocessen	10
	Stadens säkerhetsarbete.....	11
	Strategiska upphandlingar	11
	Aktiv avtalsförvaltning	11
5	Uppföljning av revisionsrapporter	12

Bilagor:

Bilaga 1 Revisorsgruppernas ansvarsområden

Bilaga 2 Bevakningsrevisorer, större projekt

I Stadsrevisionen i Stockholm

Inledning

Den kommunala revisionen är ett lokalt demokratiskt kontrollinstrument med uppdrag att granska den verksamhet som bedrivs i kommunen och pröva ansvarstagandet. Med sin granskning bidrar revisorerna till att värna och utveckla demokrati, rättssäkerhet och effektivitet.

Revisorerna väljs av kommunfullmäktige, som är revisorernas uppdragsgivare. Stockholms stad har 20 förtroendevalda revisorer för att granska stadens nämnder. Stadens bolag och stiftelser granskas av lekmannarevisorer, som utses ur gruppen förtroendevalda revisorer.

De förtroendevalda revisorernas och lekmannarevisorerernas uppdrag följer av kommunallag, aktiebolagslag, revisionsreglemente och andra föreskrifter som utfärdats av kommunfullmäktige.

Staden har ett eget revisionskontor med sakkunniga som biträder de förtroendevalda revisorerna. Externa revisorer och specialister anlitas i vissa fall.

Stadsrevisionen är den samlade benämningen för de förtroendevalda revisorerna och revisionskontoret.

Revisionens organisation

De förtroendevalda revisorerna är indelade i tre revisorsgrupper med ansvar för olika revisionsområden. Alla de 20 förtroendevalda revisorerna ingår i revisorsgrupp 1 och dessutom i någon av grupp 2 eller grupp 3.

Revisorsgrupp 1 granskar kommunstyrelsen, servicenämnden, skönhetsrådet och valnämnden. Dessutom svarar gruppen för övergripande planering och samordning av revisionen samt samordning av koncern- och bolagsgranskning.

Revisorsgrupp 2 granskar exploateringsnämnden, fastighetsnämnden, idrottsnämnden, kulturnämnden, kyrkogårdsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, trafik- och renhållningsnämnden samt utbildningsnämnden.

Revisorsgrupp 3 granskar samtliga stadsdelsnämnder, socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden, äldrenämnden och överförmyndarnämnden.

Vid sidan av de tre revisorsgrupperna finns också ett *revisorskollegium* vars uppgift är att ansvara för den förvaltning som har samband med revisionsverksamheten.

Revisionens uppdrag

På fullmäktiges uppdrag granskar revisorerna all verksamhet som bedrivs av stadens nämnder, bolag och stiftelser i den omfattning som följer av god revisionssed.

Revisorerna ska varje år pröva om verksamheten inom nämnder, bolag och stiftelser sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontrollen är tillräcklig.

Revisorernas granskning av intern kontroll inriktas på om nämndens/styrelsens egen interna kontroll (styrning, uppföljning och kontroll) av verksamheten är tillräcklig. Vidare ingår som en väsentlig del att bedöma hur kommunstyrelsen leder och samordnar den kommunala verksamheten samt utövar sin uppsikt över nämnder och de kommunala företagen.

I stadens organisation ingår kommunstyrelsen inklusive finansverksamheten, 30 nämnder samt Stockholms Stadshus AB med 17 dotterbolag och ett antal dotterdotterbolag. Dessutom finns tre stiftelser där staden är stiftelsebildare (Stiftelsen Äldrecentrum, Stiftelsen Barnens Dag och Stiftelsen Hotellhem i Stockholm).

Revisionsberättelser och granskningsrapporter

Revisorernas uppdrag enligt lag och reglemente är omfattande och måste avgränsas med hänsyn till de resurser som revisionen förfogar över. Den årliga granskningen måste dock vara tillräcklig för att revisorerna ska kunna uttala sig om hur de revisionsansvariga (nämnder, styrelser och enskilda förtroendevalda) uppfyller sina åtaganden.

Revisionens särskilda granskningar redovisas i *revisionsrapporter* och i vissa fall i *promemorior*. Dessa publiceras löpande under året. I *årsrapporter* för nämnder och *granskningspromemorior* för bolagsstyrelser sammanfattas det gångna årets granskningar. En för staden samlad bild av årets granskningar redovisas i *årsöversikten*.

Den årliga granskningen redovisas till fullmäktige i de förtroendevalda revisorernas *revisionsberättelse* för respektive nämnd. Revisionsberättelserna innehåller ett uttalande om ansvarsfrihet tillstyrks eller inte som underlag för fullmäktiges ansvarsprövning. Lekmannarevisorernas *granskningsrapport* för respektive bolag överlämnas till bolagsstyrelsen/bolagsstämman och fullmäktige.

Revisionens arbetsätt

Revisorerna bedriver en oberoende och objektiv granskning av stadens verksamhet. Opartiskhet och saklighet genomsyrar revisorernas agerande, bedömningar och

uttalanden. Varje revisor är oberoende i förhållande såväl till granskade nämnder och styrelser som till uppdragsgivaren kommunfullmäktige.

Revisorerna eftersträvar största möjliga öppenhet och tillgänglighet i sin granskning och kommunikation – med fullmäktige, de granskade, medborgare och media. Följande ska känneteckna revisionens arbetssätt:

- Revisionen ska vara främjande, stödjande och framåtriktad.
- Revisionen ska lyfta fram brukarperspektivet vid granskning av kvalitet och ändamålsenlighet i verksamheten.
- Revisionen ska utgå från ett helhetsperspektiv och en koncernsyn.
- Revisionen ska på ett aktivt sätt verka för att staden lever upp till kravet på god ekonomisk hushållning.
- Revisorerna ska ha god kontakt med fullmäktige – särskilt med fullmäktiges presidium.
- Revisorerna ska ha en aktiv dialog med nämnder och styrelser utifrån genomförda granskningar.
- Revisorerna ska vara synliga och aktivt verka för att tydliggöra revisionens uppdrag och resultat.

2 Utgångspunkter för stadsrevisionens granskning

I revisionsplanen redovisas granskningens innehåll och omfattning. Granskningsarbetet avseende år 2010 genomförs under tiden 1 april år 2010 t.o.m. 31 mars år 2011. Granskningen delas upp i dels den årliga nämnd- och bolagsgranskningen dels i större revisionsprojekt.

Nämndgranskning

Nämndgranskning genomförs varje år vid alla nämnder. Inriktningen för granskningen är att för varje nämnd granska och bedöma om:

- nämnden har uppnått fullmäktiges mål samt följt de beslut, riktlinjer och föreskrifter som gäller för verksamheten, samt om verksamheternas resultat och resurser står i ett rimligt förhållande till varandra.
- nämndens system för styrning, uppföljning och kontroll bygger på en helhetssyn på den kommunala verksamheten samt säkerställer en ändamålsenlig verksamhet och en god ekonomisk hushållning, liksom en tillräcklig säkerhet inom nämndens organisation och verksamhet.
- nämndens redovisning är upprättad i enlighet med lagstiftning och god redovisningssed och att räkenskaperna ger en rättvisande bild av resultat och ställning.

Granskningen kompletteras med *särskild granskning* som syftar till att fördjupat granska och bedöma om verksamheten lever upp till fullmäktiges mål, beslut och riktlinjer samt de föreskrifter som gäller för verksamheten framför allt vad gäller effektivitet och kvalitet.

Bolagsgranskning

Revision av de kommunala bolagen regleras i huvudsak i aktiebolagslagen (ABL). Granskningen genomförs av lekmannarevisorer, som utses i kretsen av de förtroendevalda revisorerna, samt av upphandlade auktoriserade revisorer.

Lekmannarevisorn och den auktoriserade revisorn har olika uppdrag. Lekmannarevisorns uppdrag är främst att granska om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Den auktoriserade revisorns uppdrag är främst att granska räkenskaper och årsredovisningen.

Syftet med bolagsgranskningen är att ge ägaren (fullmäktige) ett så brett underlag som möjligt för sin bedömning. Detta ställer krav på samverkan mellan lekmannarevisorn och den auktoriserade revisorn.

Fullmäktige utser en lekmannarevisor och en suppleant för granskning av varje enskilt bolag. I varje bolag utses även en auktoriserad revisor som medrevisor, vars uppgift i huvudsak är att granska räkenskaper och årsredovisning. Mot denna bakgrund fastställs lekmannarevisorernas slutliga granskningsplan för varje enskilt bolag först i juni månad vid ett särskilt möte med den auktoriserade revisorn.

Större projekt

Utöver ovanstående granskning genomförs också ett antal större revisionsprojekt. Granskningen ska främst ta sikte på förhållanden som har anknytning till stadens budget eller till andra övergripande styrdokument för verksamhet eller funktioner. Projekten kan beröra en eller flera nämnder. Till varje projekt ska ett antal revisionsfrågor ställas vilka ska kunna besvaras med hög tillförlitlighet och precision.

3 Nämndgranskning 2010

Vid samtliga nämnder genomförs varje år granskning av respektive nämnds styrning, uppföljning och kontroll samt av nämndens delårsrapporter och bokslut. Därutöver genomförs särskild nämndgranskning med utgångspunkt från en av revisionskontoret genomförd analys av väsentlighet och risk. Granskningen rapporteras löpande och sammanställs i en årsrapport för respektive nämnd och kommunstyrelse. För 2010 genomförs följande fördjupningar:

Styrning och uppföljning

Granskningen av styrning och uppföljning är en viktig del i revisorernas ansvarsprövning. Utöver den granskning som årligen ingår i basgranskningen genomförs fördjupade granskningar inom några verksamheter.

Syftet med granskningen är att bedöma om den interna styrningen är tillräcklig. I granskningen ingår att undersöka hur fullmäktiges budget och nämndens verksamhetsplan tolkas av enheterna, hur budgeten omsätts i enhetsvisa planer och åtaganden samt hur uppföljning och återrapportering sker.

Granskningen planeras att genomföras på tre facknämnder och tre stadsdelsnämnder.

Förtroendekänsliga områden

Medborgarnas förtroende för stadens förtroendevalda och anställda förutsätter att verksamheten bedrivs med omdöme och att lagar och regler följs.

Syftet med granskningen är att bedöma om nämnderna har säkerställt en god intern kontroll för att motverka, upptäcka eller förhindra förtroendeskadligt beteende och oegentligheter. Bland annat granskas hur väl nämnderna följer stadens uppdaterade riktlinjer om mutor, representation, gåvor och uppvaktningar.

Granskningen kommer att omfatta flertalet av stadens nämnder.

Delegation av beslutanderätt

Revisionskontoret har under år 2009 granskat sex nämnders delegationsordningar, anmälan av beslut och formerna för återrapportering. Vid granskningen konstaterades bl.a. otydligheter i rutiner gällande beslut och verkställighet. En fortsatt granskning vid ytterligare ett antal nämnder kommer att ske under år 2010.

Syftet med granskningen är att bedöma ändamålsenligheten i nämndernas delegationsordningar med avseende på hur delegerade beslut anmäls till nämnden, om anmälningsplikten enligt kommunallagen uppfylls och om nämnden har tillfredsställande rutiner för återrapportering av delegationsbeslut.

Granskningen kommer att omfatta sex av stadens nämnder.

Offentlighetsprincipen

Offentlighetsprincipen är en av hörnstenarna i ett demokratiskt samhälle. Principen är viktig för rättssäkerhet, effektivitet och demokrati.

Syftet med granskningen är att bedöma om system och rutiner avseende främst post- och diarierutiner är ändamålsenligt utformade och om den interna kontrollen är tillräcklig.

Granskningen kommer att omfatta fyra facknämnder samt kommunstyrelsen.

Avtalsuppföljning inom missbruksvård

Andelen upphandlad verksamhet inom staden är omfattande. Därför är det viktigt att nämndernas styrning, uppföljning och kontroll av de externa utförarna fungerar väl. Staden har sedan flera år tillbaka upphandlat missbruksvård i form av ramavtal. Under 2008 granskades tre nämnders uppföljning och kontroll av ramavtalen. Granskningen visade att de granskade nämnderna måste bli bättre på att teckna skriftliga avropsavtal och att kontrollera seriositeten hos de utförare som anlitas.

Ytterligare tre stadsdelsnämnder kommer att granskas under 2010 med inriktning på uppföljning och kontroll av ramavtalen för missbruksvård.

Avgifter inom förskolan

Under år 2009 granskades avgiftsättning och bevakning av obetalda avgifter inom förskolan vid åtta stadsdelsnämnder. Granskningen visade på brister i handlägningsrutiner och i nämndernas interna kontroll.

En granskning genomförs på övriga sex stadsdelsnämnder under 2010. En uppföljande granskning kommer även att ske av de nämnder som granskades år 2009.

Arvoden till kontaktpersoner/familjehem

En granskning har genomförts under år 2009 av fem stadsdelsnämnders styrning, uppföljning och kontroll av öppenvårdsinsatser för barn och unga. Granskningen konstaterar brister när det gäller följsamhet mot stadens riktlinjer vid anlitan av kontaktpersoner/familjer och vad gäller arvoden.

En fortsatt granskning av rutinerna genomförs för ytterliga fem stadsdelsnämnder. Granskningen inriktas på att pröva om ändamålsenligheten och den interna kontrollen i rutinerna är tillräcklig.

Taxor m.m.

De tekniska nämnderna är till stor del intäktsfinansierade. En korrekt budgetering samt god kontroll och uppföljning av intäkterna är avgörande för om planerad verksamhet ska kunna genomföras.

Syftet med granskningen är att bedöma om ändamålsenlighet och kontroll i organisation, rutiner och tekniska system är tillräcklig.

En fördjupad granskning ska göras av trafik- och renhållningsnämndens taxor och avgifter som omsluter ca 740 mnkr. Granskningen som påbörjades 2009 med avgifter för trafikordningar fortsätter 2010 med inriktning på parkeringsverksamhet och upplåtelser av gatumark. Vidare kommer en granskning av exploateringsnämndens intäktsrutiner avseende tomträttsavgälder att genomföras.

4 Större projekt år 2010

Mot bakgrund av en kommunövergripande analys av väsentlighet och risk genomförs ett antal större revisionsprojekt varje år. Projekten beskrivs översiktligt i revisionsplanen. Ytterligare preciseringar samt avgränsningar och eventuell etappindelning görs senare i projektbeskrivningen för respektive granskning.

Nedan beskrivs 2010 års granskningar.

Samverkan mellan grundskola och socialtjänst

I fullmäktiges budgetdokument framhålls att samverkan mellan skola och sociala myndigheter är viktig, inte minst vad gäller att följa upp anmälningar till socialtjänsten om barn eller elever som far illa. För en effektiv samverkan måste det finnas tydliga rutiner och arbetssätt. Inte minst viktigt är det förebyggande samarbetet på lokal nivå mellan rektorer och socialtjänst.

Under 2010 planeras en större granskning vars syfte är att beskriva och bedöma om samverkan mellan skola och socialtjänst bedrivs på ett ändamålsenligt och effektivt sätt.

Stadens gemensamma kösystem för förskolan

Ett stadsgemensamt kösystem för förskolan har införts 2008. Ett av motiven till en gemensam kö är möjligheten att förmedla lediga platser snabbare, vilket leder till ett mer effektivt platsutnyttjande och ökade förutsättningar för att uppfylla barnomsorgsgarantin.

I samband med att systemet togs i bruk infördes även nya intagnings- och kvargående regler för stadens förskolor. Köreglerna och köhanteringssystemet gäller samtliga kommunala förskolor och familjedaghem. De enskilt drivna förskolorna och familjedaghemmen har möjlighet att frivilligt ansluta sig till systemet och därmed även till stadens köregler.

Under 2010 genomförs en större granskning av stadens gemensamma kösystem. Syftet med granskningen är att följa upp och bedöma om kösystemet har påverkat verksamhetens effektivitet, kvalitet och säkerhet på avsett sätt.

Stöd till anhörigvårdare

I fullmäktiges budgetdokument framhålls vikten av att det ska finnas ett varierat och flexibelt utbud av stöd- och hjälpinsatser till dem som vårdar anhöriga och närstående. Det ska bl. a. finnas tillgång till anhörigkonsulenter och stödplaner. Äldreombudsmannen har i olika sammanhang påtalat brister i verksamheten.

Under 2010 genomförs en större granskning av verksamheten. Syftet med granskningen är att bedöma styrning och effektivitet i stadsdelsnämndernas arbete med att säkerställa stöd- och hjälpinsatser .

Aktiv avtalsuppföljning inom äldreomsorgen

Andelen verksamhet inom äldreomsorgen som utförs av externa utförare är betydande och kommer att öka ytterligare i samband med det valfrihetssystem som har införts. Valfrihetssystemet innebär möjlighet att själv kunna välja utförare – antingen en kommunal utförare eller någon av de externa utförare som staden har avtal med.

Nämnderna ansvarar för att verksamheten utförs på ett tillfredsställande sätt även i de fall verksamheten bedrivs av entreprenörer. Det är därför viktigt att nämnderna har en aktiv avtalsförvaltning och följer upp hur leverantörerna fullgör åtaganden enligt avtal.

Under 2010 genomförs en större granskning vars syfte är att bedöma nämndernas uppföljning och kontroll av ingångna avtal med externa utförare.

Ekonomiskt bistånd – långvarigt arbetslösa

Idag får många av de som står utanför arbetsmarknaden sin försörjning från ekonomiskt bistånd. Enligt fullmäktiges budgetdokument ska alla som kan arbeta och försörja sig hjälpas ur sitt bidragsberoende. Fullmäktige har beslutat om ett antal åtgärder för att fler personer ska få arbete och för att stadens kostnader för försörjningsstöd därmed ska minska.

Under 2010 genomförs en större granskning som syftar till att bedöma stadsdelsnämndernas och socialtjänst- och arbetsmarknadsnämndens styrning, uppföljning och kontroll av insatserna för den grupp som står utanför arbetsmarknaden och som uppbär ekonomiskt bistånd för sin försörjning.

Vård och omsorg av äldre med sammansatta vårdbehov

Vården och omsorgen för personer med sammansatta vårdbehov är komplex och det ställer krav på insatser från såväl landstinget som kommunen. Landstingsrevisionen genomförde 2005 tillsammans med revisionen i Stockholm, Huddinge och Norrtälje en granskning inom området. Granskningen mynnade ut i en rapport *Styckevis och delat – om vården och omsorgen till multisjuka äldre i eget boende*. Granskningen pekade bl.a. på problem kring informationsöverföring och vårdplanering vid övergång från en vårdgivare till en annan samt på otydligheter avseende ansvar.

Ett gemensamt granskningsprojekt genomförs tillsammans med landstingsrevisorerna och kommuner i länet under hösten 2010. Granskningen syftar till att bedöma olika samverkansfrågor samt landstingets ansvar och respektive kommuns ansvar för äldre med sammansatta vårdbehov.

Idrottsnämndens stöd till barn- och ungdomsverksamheten

Idrottsnämnden har som mål att främja ett rikt och levande idrotts- och friluftsliv för stadens invånare. I arbetet ska barn, ungdomar och funktionshindrade prioriteras. Fritidsverksamheten ska inriktas på jämlikhet och jämställdhet.

Nämnden ansvarar för planering, prioritering och fördelning av tider i stadens anläggningar åt föreningsliv, studieförbund, skolor och privatpersoner. I genomsnitt gör idrottsförvaltningen ca 350 000 bokningstillfällen under ett år. Nämnden har vidare ansvar för bidrag till föreningar som bedriver barn- och ungdomsverksamhet samt för 0-taxa och subvention vid användning av idrottsanläggningar och allmänna samlingslokaler.

Under 2010 genomförs en större granskning vars syfte är att bedöma om styrning och uppföljning inom området utifrån de mål, beslut och uppdrag som kommunfullmäktige givit idrottsnämnden är tillräcklig.

Fastighetsnämndens underhåll i egna anläggningar och fastigheter

Fastighetsnämnden förvaltar ett omfattande fastighetsbestånd som består av offentliga och kommersiella lokaler, slott och gårdar samt konstnärsateljéer, villor och torp. Nämnden förvaltar även saluhallar, salutorg och brandstationer samt skog och byggnader utanför kommungränsen. Totalt handlar det om ca 300 fastigheter med 800 byggnader innanför kommungränsen. I grannkommuner förvaltar nämnden två jordbruk med stall och byggnader samt ca 10 000 ha mark, huvuddelen produktiv skogsmark.

År 2006 visade en översiktlig granskning att det fanns ett eftersatt underhåll och att det saknades en långsiktig underhållsstrategi hos fastighetsnämnden. År 2008 uppgick planerat underhåll till 132,9 mnkr motsvarande 179 kr per kvm bruksarea. I tertialrapport 2 2009 anmäler nämnden att man skjuter på delar av planerade insatser till 2010 i syfte att göra en mer genomarbetad plan.

Under 2010 genomförs en större granskning vars syfte är att bedöma om styrning och uppföljning av underhållsarbetet sker på ett ändamålsenligt och effektivt sätt.

Hållbar energianvändning

Enligt stadens miljöprogram ska stadens energianvändning i egna byggnader och anläggningar minska med 10 % till år 2011 jämfört med år 2006. Stora satsningar görs i energisparåtgärder under kommande treårsperiod.

I ett tidigare revisionsprojekt 2009 om styrning och uppföljning av miljöprogrammet uppmärksammades att uppföljningsmetoderna behöver utvecklas så att resultaten av energieffektiviseringarna kan mätas och säkerställas.

Under 2010 genomförs ett större projekt vars syfte är att bedöma styrning och kontroll i arbetet med energieffektivisering avseende bland annat elförbrukning samt hur utvecklingsarbetet bedrivs för att ta fram säkra uppföljningsmetoder.

Nämndernas internkontroll av ekonomi- och lönehantering

Fullmäktige har inrättat en servicenämnd för stadsövergripande samordning av löne- och ekonomiadministration. Löneadministrationen vid stadens samtliga nämnder överfördes till servicenämnden under 2008 och under 2009 fördes även ekonomiadministrationen över. Tidigare översiktliga granskningar under 2008 och 2009 har konstaterat vissa brister i nämndernas interna kontroll efter överföringen av löneadministrationen.

Under 2010 genomförs ett större projekt vars syfte är att bedöma om nämndernas interna kontroll i löne- och ekonomihanteringen är tillräcklig efter överförandet till servicenämnden.

Nämndernas serviceskyldighet enligt förvaltningslagen

Förvaltningslagen reglerar bland annat myndigheters handläggning av ärenden och deras serviceskyldighet gentemot medborgarna. Hantering av telefonsamtal, brev, e-post och andra kontakter från allmänheten ska besvaras så snart som möjligt. Av förvaltningslagen framgår att ärendena ska handläggas så enkelt, snabbt och billigt som möjligt utan att säkerheten eftersätts.

Under 2010 genomförs en större granskning vars syfte är att bedöma om nämnderna uppfyller förvaltningslagens bestämmelser om serviceskyldighet avseende ärendehantering och kontakter med medborgarna samt om de rutiner som finns för denna hantering är ändamålsenliga.

Rehabiliteringsprocessen

Fullmäktige har beslutat om en gemensam rehabiliteringsprocess och hantering av förvaltningsövergripande omplacering på grund av personliga skäl. Denna togs fram innan försäkringskassans beslut om rehabiliteringskedjan varför stadens rehabiliteringsprocess kan behöva harmoniseras med försäkringskassans rutiner. Det är också otydligt hur de nya reglerna vad gäller sjukskrivna kommer att påverka staden och dess samverkan med stadens rehabiliteringsprocess.

Mot bakgrund av detta genomförs en förstudie under år 2010. Syftet med förstudien är att bedöma hur nämnderna implementerat fullmäktiges beslut om en ny rehabiliteringsprocess. Förstudien ska utgöra underlag för att bedöma om en fördjupad granskning ska genomföras.

Stadens säkerhetsarbete

Under 2006 genomfördes en granskning av stadens beredskap för extraordinära händelser. Granskningen visade bl. a. att staden saknade en krisledningsorganisation. En uppföljande granskning genomfördes under hösten 2007. Där noterades att flertalet brister var åtgärdade eller delvis åtgärdade.

Under 2010 genomförs en granskning vars syfte är att bedöma stadens styrning och kontroll av det aktiva stadsövergripande säkerhetsarbetet samt vilken roll det nybildade Storstockholms brandförsvaret har i stadens säkerhetsarbete.

Strategiska upphandlingar

Stadens nämnder upphandlar för drygt 10 miljarder per år, i huvudsak tjänster och entreprenader. Det är angeläget att upphandlingarna genomförs effektivt och rättssäkert. Upphandlingars genomförande regleras främst av lagstiftning och stadens upphandlingspolicy. Hur målen ska uppnås är det upp till varje nämnd och styrelse att besluta om. Revisionskontorets tidigare granskningar av upphandlingar visar att det förekommer brister av olika slag.

Under 2010 genomförs en granskning vars syfte är att bedöma om staden uppfyller kraven i lagstiftningen samt stadens upphandlingspolicy utifrån ett urval av strategiskt viktiga enstaka upphandlingar. Granskningen ska förutom själva upphandlingsfasen omfatta även det förberedande analysarbetet. Vidare beaktar den hur och i vilken omfattning nämnder och styrelser ställer miljökrav i upphandlingar utifrån stadens budget och miljöprogram.

Aktiv avtalsförvaltning

Stadens nämnder anlitar konsulter och entreprenörer för betydande delar av verksamheten och andelen upphandlad verksamhet ska fortsätta att öka. Enligt stadens upphandlingspolicy är det viktigt att staden uppfattas som en god avtalspart och beställare. Vidare anger policyn att staden ska följa upp och vidta åtgärder för att upprätta lojalitet mot de tecknade avtalen. Av den granskning som genomfördes 2009 avseende stadens upphandlingsverksamhet framkom att det fanns brister i nämndernas avtalsförvaltning.

Under 2010 genomförs en särskild granskning vad gäller avtalsuppföljning inom äldreomsorgen men mot bakgrund av tidigare granskning finns också anledning att granska andra verksamhetsområden.

Syftet med granskningen är att bedöma hur väl nämnderna följer upp ingångna avtal. Granskningen ska även belysa hur leverantörer ser på staden som avtalspart och beställare.

5 Uppföljning av revisionsrapporter

Under 2010 genomförs en uppföljning av de tre senaste årens revisionsrapporter (ca 50 stycken) från Stadsrevisionen. Uppföljningen ska ge revisorerna underlag för att bedöma Stadsrevisionens resultat, d. v. s. om granskningarna har bidragit till en bättre och säkrare verksamhet inom stadens nämnder och styrelser. Av intresse är även att få kunskap om hur revisionsrapporterna tas emot och vad de leder till. Resultatet av uppföljningen ska även kunna användas för att utveckla revisionsarbetet och rapporteringen.

Bilaga I

Revisorsgruppernas ansvarsområden

Enligt fullmäktiges beslut indelas kommunens verksamhet i tre revisionsområden under mandatperioden 2007 – 2010. För granskningen av den kommunala verksamheten väljer fullmäktige tjugo revisorer. Ersättare utses inte.

Samtliga 20 revisorer ingår i revisorsgrupp 1, som granskar bl.a. kommunstyrelsen och eventuella fullmäktigeberedningar. Denna grupp har även andra uppgifter, vilket framgår revisionsreglementet 10 §.

För granskning av övriga nämnder väljer fullmäktige två revisorsgrupper – revisorsgrupp 2 med nio revisorer och revisorsgrupp 3 med elva revisorer. Dessa revisorer utses ur den ovan angivna revisorsgrupp 1 med tjugo revisorer. Varje revisor ingår således i två revisorsgrupper.

Bland revisorerna i revisorsgrupp 1 utses även lekmanrevisorer för stadens bolag och förtroendevalda revisorer för stiftelserna.

Revisorsgrupp 1

Kommunstyrelsen, valnämnden och skönhetsrådet, servicenämnden, övergripande planering och samordning av revisionen samt samordning av koncern- och bolagsgranskningen.

Revisorsgrupp 2

Exploateringsnämnden, fastighetsnämnden, idrottsnämnden, kulturnämnden, kyrkogårdsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, trafik- och renhållningsnämnden, stadsbyggnadsnämnden och utbildningsnämnden.

Revisorsgrupp 3

Stadsdelsnämnderna Rinkeby-Kista, Spånga-Tensta, Hässelby-Vällingby, Bromma, Kungsholmen, Norrmalm, Östermalm, Södermalm, Hägersten-Liljeholmen, Skarpnäck, Enskede-Årsta-Vantör, Farsta, Älvsjö och Skärholmen samt äldrenämnden, socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden och överförmyndarnämnden.

BILAGA 2

Projekt	Rg	Bevakningsrevisor
Samverkan mellan grundskola och socialtjänst	1	Fredrik Bojerud/Helge Löfstedt
Stadens gemensamma kösystem för förskolan	1	Amanj Mala-Ali/Gun Risberg
Stödet till anhörigvårdare	3	Amanj Mala-Ali/Hans Ravelius
Aktiv avtalsuppföljning inom äldreomsorgen	3	Urban Karlsson/Bengt Lagerstedt
Ekonomiskt bistånd - långvarigt arbetslösa	3	Jan Demuth/Siv Rodin
Hur fungerar vården och omsorgen om äldre med sammansatta vårdbehov i gränssnittet mellan vård- och omsorgsgivare	1	Bo Dahlström/Siv Rodin
Idrottsnämndens stöd till barn- och ungdomsverksamhet	2	Bengt Akalla/Barbro Hedman
Fastighetsnämndens underhåll i egna anläggningar och fastigheter	2	Håkan Apelkrona/Bengt Leijon
Hållbar energianvändning	1	Håkan Apelkrona/David Winks
Nämndernas interna kontroll efter servicenämndens övertagande av ekonomi- och lönehantering	1	Bengt Akalla/Jan Demuth
Nämndernas serviceskyldighet enligt förvaltningslagen avs. ärendehantering och kontakter med medborgarna	1	Fredrik Bojerud/Lars Munters
Stadens säkerhetsarbete	1	Birgitta Guntsch/Bengt Leijon
Strategiskt viktiga upphandlingar	1	Annika Elmlund/Jarl Wennerholm
Aktiv avtalsförvaltning	1	Barbro Ernemo/Helge Löfstedt